

SVOBODNA SLOVENIJA

ARO (LETO) XXI. (15)

No. (Štev.) 42

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

18. oktobra 1962

Janez XXIII. govori svetu

Pretekli četrtek, 11. t. m., se je v vatikanski baziliki sv. Petra začel Drugi vatikanski vesoljni zbor pod vodstvom papeža Janeza XXIII.

Papež Janez XIII. je v baziliki zbranim udeležencem zbora, ki zasedajo 85 narodov, nad 150.000 glav množici na trgu pred baziliko, vsem 500 milijonom katoliških vernikov na svetu in vsem narodom na vseh kontinentih sveta, to in onstran železne in bambusove zaves, naslovil te besede:

„Danes se mati Cerkev veseli, ker je kot posebno darilo božje Previdnosti, prišel toliko zaželeni dan, ko se slovesno začenja Drugi vatikanski cerkveni zbor tu, ob grobu sv. Petra, pod varstvom presvete Device, na dan ko praznujemo njeno božje materinstvo. Dvajset dosedanjih vesoljnih zborov dokazuje življenjskost Cerkve. Res je sicer, da se nad zgodovino 19 stoletij vlečejo oblaki žalosti in preizkušenj. Veliki problem, pred katerim stoji ves svet, ostaja nerešen v skoro dva tisoč letih; Kristus, ves ožarjen, vedno v središču zgodovine in življenja; ljudje so ali z njim in s Cerkvijo in tako žive v luči, dobroti, v redu in miru; ali pa so brez njega ali proti njemu in proti njegovi Cerkvi in jih zadevajo zmešnjave in krutosti v medsebojnih odnosih ter neprestane nevarnosti bratromskih vojn.

Vesoljni cerkveni zbori so vedno delanja povezanosti med Kristusom in njegovo Cerkvijo in zato izžarevajo po vsem svetu resnico in pravilno vodstvo življenja posameznika, družin in družbe.

Cerkve bo, razsvetljena po tem vesoljnem zboru, povečala svoje duhovno bogastvo in zrla neustrašeno v bodočnost. So mnogi, ki napovedujejo propad človeštva. Toda s temi ne moremo soglašati.

V današnjem novem načinu medsebojnih človeških odnosov je treba videti danes načrt božje Previdnosti, ki vse vodi tako, da se končno pokaže kot dobro za Cerkve. Prav lahko je to ugotoviti, če gledamo današnji moderni svet, ves utopljen v politiko in težave gospodarskega značaja do take mere, da izgleda, da ne najde časa skrbeti za duhovnost, skrb, ki pripada Cerkvi. Takšen način ni pravilen in ga je zato treba obsoditi. Toda, ni mogoče zanikati, kljub vsemu, da ta nov način življenja nima vsaj ene prednosti: odpravil je neštivilne ovire, ki so v prejšnjih časih zavirale svobodno delovanje sinov Cerkve. Zgodovina dokazuje, kako se je mnogo vesoljnih zborov vršilo v najtežjih okoliščinah zaradi nedovoljenih posegov civilnih oblasti.

Vesoljni cerkveni zbor bo moral zlasti doseči, da se bo krščanska doktrina ščitila in učila vedno bolj učinkovito. Ta doktrina zavzema celoga človeka, človeka iz duše in telesa, ki ga, kot romarja na tej zemlji, uči, da se mora truditi priti v nebesa. Da bo ta doktrina zajela številna poprišča človeškega udejstvovanja, tako posameznika, kakor družine in družbe, je predvsem potrebno, da se Cerkve ne bo ločila od zaklada resnice, ki ga je podedovala od svojih očetov, mora pa istočasno gledati na sedanost, ozirajoč se na nove pogoje in oblike življenja modernega sveta, ki odpirajo nove poti katoliškemu apostolatu.

Zato Cerkve ni mirno stala ob strani novim odkritjem človeškega duha, pač pa ne zamuja prilike, da ne bi opozarjala človeštvo, da naj nad vsemi vidnimi stvarmi, obrača svoje oči k Bogu, viru vse modrosti in vse lepote in naj ne pozablja, da mu poleg besed: 'Podvrži se zemljo in ji gospoduj!' tudi velja zapoved: 'Moli svojega Gospoda in samo njemu služi!', da se ne bo zgodilo, da bi očarljiva privlačnost vidnih stvari preprečila resnični napredek.

Glavni namen vesoljnega zbora ne bo razpravljati o eni ali drugi točki osnovne doktrine Cerkve, ponavljajoče učenje starih in modernih teologov, pač pa krščanski, katoliški in apostolski duh zahteva od vseh, da se napravi nov korak k poglobitvi in oblikovanju vesti, da bo ta v popolni skladnosti z avtentično doktrino, katero je treba študirati in jo razlagati v skladu z modernimi metodami, ki jih zahtevajo današnji časi. Eno je substanca resnice, ki

Slovesen začetek II. vatikanskega cerkvenega zbora

Z molitvijo „Veni Creator Spiritus“ je papež Janez XXIII. v četrtek, 11. t. m., na praznik Marijinega materinstva, odprl 21. vesoljni cerkveni zbor in 2. vatikanski.

V zgodnjih jutranjih urah se je na trgu pred baziliko sv. Petra zbrala že nad 150.000 glava množica Rimljanov in turistov vseh narodnosti, medtem ko so iz bližnjih hotelov začeli prihajati v avtomobilih škofje in drugi cerkveni dostojanstveniki v baziliko sv. Petra in se pripravljati na slovesno procesijo. Sonce je razpršilo grozeče oblake, tako da je nad Rimom zablistel lep jesenski dan. Procesija se je počasi začela pomikati proti baziliki pod vodstvom Janeza XXIII., nakar je iz tisočih grl zadonel pozdrav najvišjemu poglavarju katoliške Cerkve na zemlji. Po trgu je zadonela papeška himna. Bazilika sv. Petra je bila bleščeče razsvetljena, ko se je procesija pomikala skozi glavno ladjo mimo tribun, pripravljenih za udeležence vesoljnega zbora. Posebne tribune so bile že zasedene z diplomatskimi zastopniki 85 narodov, poleg njih pa je bila še tribuna, na kateri so procesijo pričakovali predsednik Italije Antonio Segni, veliki učitelj viteškega maltskega reda in luksemburški princ. Pred njim je stalo 28 delegatov-opazovalcev nekatoliških ločin. V baziliki je bilo tudi 400 časnikarjev vseh svetovnih tiskovnih agencij, vključno sovjetske Tass ter moskovske Pravde in Izvestij, za njimi pa radijski telev. operaterji.

Ko se je procesija ustavila, je papež Janez XXIII. stopil s prestola na nosilnici, pokleknil in po kratki molitvi z dvignjenimi rokami storil prvo dejanje otvoritve vesoljnega zbora s klicanjem svetega Duha — Veni Creator Spiritus. Nato je kardinal Tisserant začel brati sv. mašo, po kateri je papež Janez XXIII. podelil vsem navzočim in vsemu svetu papeški blagoslov.

Po začetnih obredih vesoljnega zbora, v latinščini in grščini, s tem so dali poudarek vesoljnosti katoliške Cerkve, je papež Janez XXIII. imel otvoritveni govor, katerega kratko vsebino objavljamo v uvodniku.

Po govoru je glavni tajnik vesoljnega zbora napovedal prvo redno sejo vesoljnega zbora za v soboto, 13. t. m.

V petek, 12. t. m. je papež Janez XXIII. sprejel v posebni avdienci v Sikstinski kapeli, pod Michelangelovo fresko Poslednje sodbe, diplomatske zastopnike 85 narodov in jim govoril:

„Vsi državni poglavarji morajo vedeti, da bodo morali nekoč odgovorjati za svoja dejanja Bogu, svojemu Stvarniku, ki bo tudi njihov vrhovni Sodnik.“ Namenoma je določil za to avdienco Sikstinsko kapelo zaradi freske Poslednje sodbe. „Naj se vsi državni poglavarji vedno skušajo sestajati se, pogajati in tudi žrtvovati sami sebe, da bo njih vsebuje naša doktrina in drugo je, kako jih izžarevamo. Ko se začenja vesoljni zbor, je jasno predvsem eno: da namreč Gospodova resnica ostaja vedno ena in ista. Toda v minevanju časov se mnenja ljudi spreminjajo in zmotne se razblinjajo kakor megla pred soncem.

Cerkve je vedno nasprotovala zmotam. Mnogokrat jih je obsodila s strogo postjo. V naših časih pa Kristusova nevesta raje uporablja zdravilo usmiljenja, namesto strogoosti, meni, da je treba zdraviti bolj z dokazovanjem pravilnosti svoje doktrine, kakor pa z obsojanjem. Ni res, da ne bi tudi danes obstojale zmotne doktrine, napačne mnenja, nevarni koncepti, ki jih je vselej treba preprečevati in razblinjati, toda so že sami po sebi dali tako poglobljene rezultate, da jih, kakor kaže, danes že ljudje sami obsojajo, zlasti tiste navade, ki zaničujejo Boga in njegove zakone, preveliko zaupanje v napredek tehnike, v udobje, temelječe samo na osebnem ugodju in tako so vsak dan bolj prepričani o največji vsednosti dostojanstva človeške osebe in njenega izboljšanja in o nujnosti kompromisa, ki je za doseg tega potreben. Izkušnje jim je pokazalo, da nasilje, povzročeno drugim, moč orožja in politična nadvlada ne služijo za srečno reševanje težkih problemov, ki zadevajo svet.

do dosegali pravične sporazume za ohranitev miru in naj jih misel na obračun vodi tako, da ne bodo opustili ničesar, da ne bi dosegli tega blagoslova, ki je za človeštvo največji blagoslov. Vesoljni zbor bo dal božje življenjske odgovore na vprašanja današnjih dni in vam bo pomagal dosegati resničen napredek posameznikov in narodov. Doseči je treba mir, ki bo stremel za vedno večjim spoštovanjem človeških svobod in harmonije med narodi. Ni razloga, zakaj se to ne bi zgodilo, tudi če je treba za to doprinese žrtve. Prišel je čas, da se stori nekaj odločilnega. To je tisti veliki mir, za katerim stremijo vsi ljudje.

V soboto je papež Janez XXIII. sprejel v avdienco v isti Sikstinski kapeli časnikarje in jim dejal:

Vi ste v službi resnice in služite ljudem, v kolikor služite resnici. Nikdar prej v zgodovini ni tisk dosegel tolikih množic in nikdar prej ni tako kakor danes tisk vodil misli, čustva in dejanja narodov in vsega človeštva. Zato ima zavijanje resnice v tisku nepreračunljive posledice. In zasedite se s senzacionalističnimi poročili to, kar je najbolj osebno in najbolj sveto, na tem svetu: vere in odnos duše z Bogom. Na tem vesoljnem zboru ni intrig in političnih zmed. Cerkve nima ničesar skrivati, katolištvo gre po ravni črti naprej, Cerkve hoče samo resnico za srečo ljudi in prijateljevstva med narodi.

Na prvi seji vesoljnega zbora, v soboto dopoldan, so bile na dnevnem redu volitve članov komisij, ki pa so bile preložene na torek, po predlogu lilskega škofa Lienarta, katerega je podprl kölnski škof Frings, kateri je to storil še v imenu ultrškega škofa Alfrinka, münchenskega škofa Döfnerja in dunajskega škofa Königa. Škof Lienart je zahteval, da morajo zborovalci dobro spoznati člane komisij, predno bi te začele delovati. Zahtevo je odobrila večina prisotnih škofov. Škofje, ki so predlagali zgornji predlog, so iz Francije, Nemčije in Nizozemske.

V takih okoliščinah se hoče katoliška Cerkve s tem vesoljnim zborom, dvigajoč plamenico verske resnice, pokazati ljubeznivo mater vseh, dobrotljivo, potrpežljivo, polno usmiljenja in dobrote do sinov, ločenih od nje. Cerkve danes izgleda prežeta s tremi žarki luči: enotnost katoličanov mora ostati popolnoma nedotaknjena; enotnost molitev in vročih želja kristjanov, ločenih od nje, dokazuje, da se hočejo združiti z nami; tisti, ki še vedno žive v nekrščanskih verah, kažejo enotno spoštovanje do katoliške Cerkve.

Toda z bolečino v srcu gledamo, da še večina človeštva, kljub temu, da so bili vsi odrešeni s Kristusovo krvjo, še ne sodeluje pri virih božjih milosti, ki se nahajajo v Cerkvi. Smemo reči, da se bosta nebe in zemlja združila za vesoljni zbor: svetniki v nebesih, da bodo varovali naše delo; verniki na zemlji, da bodo molili k našemu Gospodu; in vi, sledeč navdihnenjem sv. Duha, da boste dosegli, da bo skupen napor odgovarjal današnjim zahtevam in potrebam posameznih narodov. Vse to zahteva od vas resnost duha, bratska enotnost, umerenost v načrtih, resnobnost v razpravah in modrost pri sklepih. Daj Bog, da bi vaši napori in vaše delo, v katere se obračajo ne samo oči vseh narodov, pač pa tudi upanje vsega sveta, obilno zadovoljili pričakovanje vseh.

Borba med konservativci in laboristi za vstop Anglije v SET

Na angleškem otoku, nekdanji središču mogočnega kolonialnega imperija Velike Britanije, danes pa središču z rahlimi vezmi povezanega Commonwealtha, otoku, ki postaja vsak dan bolj neznaten in osamljen — val slavne zgodovine je že šel čezenj in se nikdar več ne bo vrnil — se bje med glavnima angleškima strankama — konservativci in laboristi, bitka za ali proti vstopu Anglije v Skupni evropski trg.

Konservativci so imeli pod vodstvom MacMillana svoje redno letno zbranje, na katerem so z večino glasov odobrili MacMillanovo politiko vključitve Anglije v Skupni evropski trg. Konservativna stranka je uvidela, da so minili časi, ko je Anglija gospodarila morjem in kolonijam in ko je vzdrževala sebi v korist ravnotežje sil v Evropi. Z eno besedo, vodila skoro ves zahodni svet. Danes je Anglija le še majhen otok ob Rokavskem prelivu, ki se bo moral povezati z Zahodno Evropo, če ne bo hotel poginiti.

Pred zborovanjem konservativne stranke je MacMillan dobil, z uspešnim manevriranjem, pristanek za vključitev Anglije v Skupni evropski trg tudi od predsednikov držav Commonwealtha.

Laboristi, ki jih vodi že sedem let Hugh Gaitskell, pa so imeli svoje redno zborovanje tudi pretekli teden in je prav tako vprašanje vstopa Anglije v Skupni evropski trg bilo najvažnejše vprašanje, s katerim so se zborovalci pečali. Deloma je povzročil presenečenje med laboristi samimi Gaitskell s svojimi silovitimi napadi na MacMillanovo politiko vključitve Anglije v Skupni evropski trg. Poudarjal je, da „vključitev Anglije v Skupni evropski trg pomeni konec Anglije kot neodvisne narodne države. Pomeni konec tisoč let naše zgodovine. Pomeni konec Commonwealtha. Kajti, kako bomo služili kot središče Commonwealtha, ko bomo provinca Evrope?“ Zagrozil je celo, da bo njegova stranka, če bi na volitvah prišla do oblasti, mogla odpo-

vedati pogodbe z Evropo, ki jih bo sklenila MacMillanova konservativna stranka v svojih pogajanjih za vključitev Anglije v Skupni evropski trg. Vendar je pustil odprta vrata z izjavo: „Naše pogoje za vstop lahko Skupni evropski trg še vedno sprejme. Še vedno upam, da bo Evropa uvidela, da jih za nas mora spremeniti.“

Na laboristične napade proti vključitvi Anglije v Skupni evropski trg se je dvignila večina angleškega časopisa, razen skrajno imperialističnega, razen tega pa so posamezni vidni člani konservativne stranke v svojih izjavah začeli hudo gonjo proti Gaitskellu. Tako je Butler med drugim dejal: „Gaitskellu prepuščamo tisoč let angleške zgodovine, sebi pa zagotavljamo bodočnost.“ Pa tudi v vrstah laboristov, zlasti v njihovem desnem krilu, se je pojavil odpor proti Gaitskellovi politiki do Skupnega evropskega trga. Vodja tega krila, 53 letni Ray Gunter je napadel Gaitskella z izjavo, da bo Anglije konec, če se ne bo vključila v Skupni evropski trg. „Bilo bi naravnost ironično,“ je dejal, „če bi največja demokratska socialistična stranka na svetu, naša laboristična stranka, tako osleplila, da ne bi videla velike zgodovinske drame, ki se razvija pred našimi očmi. Kdo more zanikati globoko ukoreninjeno odločnost milijonov mladih Italijanov, Nemcev in Francozov, da enkrat za vselej prenehajo s svojimi starimi narodnimi antagonizmi? Prav našega gibanja sanje so vedno bile, da bi se ljudje med seboj združili in to se je sedaj v Zahodni Evropi začelo dogajati. Zato je nesmiselno govoriti o tisočletni zgodovini, ki je že minila.“

Kaže, da bo vprašanje vključitve Anglije v Skupni evropski trg osrednja točka volilne borbe med konservativci in laboristi. MacMillan bo morda prisiljen izvesti splošne volitve pred po zakonu določenem roku, ki poteče novembra 1964. Nekateri napovedujejo, da bodo volitve že prihodnje pomlad, če ne pa najkasneje jeseni 1963.

I Z T E D N A V T E D E N

V Čilu imajo znova vladno krizo zaradi razvrednotenja eskuda. Povzročili so jo štirje ministri radikalne stranke. Pričakujejo, da predsednik Alessandri ostavk ne bo sprejel.

V Brazilu še vedno nimajo končnih rezultatov zadnjih volitev. Gotovo pa je že sedaj, da so se utrdile sredinske stranke. V državi Sao Paulo je bil izvoljen za guvernerja dr. Adhemar Barros. Njegov protikandidat prejšnji predsednik dr. Janio Quadros je ostal v manjšini, v državi Pernambuco je postal guverner konservativce Cleofas, v manjšini pa ostal levičarski kandidat Arreas, v državi Guanabara se je uveljavil kot senator Brizola, svak predsednika dr. Goularta. V tej državi je kot znano, guverner dr. Lacerda, odločen nasprotnik predsednika dr. Goularta. Predsednik dr. Goulart je z izidom volitev zadovoljen. Nekateri poslanci so mnenja, da po izidu zadnjih volitev sploh ne bi bilo več potrebno ljudsko glasovanje o bodoči obliki vladavine v Brazilu, ker bi že poslanska zbornica lahko sama spremenila ustavo v tem smislu, da bi predsedniku znova vrnila vso oblast.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Upokojitev 140 višjih častnikov. Večino generalov, polkovnikov, podpolkovnikov in majorjev, ki so imeli važnejše položaje na strani „rdečih“ v zadnji vojaški krizi v Argentini, so sedanjim vojaškim oblastem zaprle. Vse so prepeljali na ladjo Berna, ki je bila zasedrana v buenosaireskem pristanišču. Preiskavo proti njim vodi posebna preiskovalna komisija, kateri načeljuje dr. podtajnik za vojsko gen. Alsogaray. Po odredbi vojaških oblasti so prejšnji teden vse zaprte višje častnike iz ladje Berna razvozili v vojaške garnizije na vse strani republike, kjer bodo pod stalnim vojaškim nadzorstvom.

Državni tajnik za vojsko general Rattenbach je časnikarjem dal obširno izjavo o nujnosti postopanja proti omenjenim višjim častnikom zaradi zagotovitve miru in reda v državi, ki sta

mujno potrebna v predvolilnih pripravah. Povedal jim je tudi, da bo verjetno že prihodnji teden preiskovalna komisija zaključila delo, nakar bodo, izdane sankcije. Drž. tajnik za vojsko general Rattenbach je končno izjavil, da bo upokojenih okoli 140 višjih častnikov. Med temi bo okoli 15 generalov.

Prejšnji teden so sed. vojaške oblasti kaznovale s 30 dnevnim zaporom tudi biv. glavnega poveljnika vojske Carlosa Severa Toranza Montera, starejšega brata Federica Toranza Montera, ki je sedaj zaprt v vojaškem zaporu v mestu Magdalena, ker je v politični izjavi očital vladni, da prodaja državo tujcem s svojo gospodarsko politiko. V zvezi s tako trditvijo so nekateri listi zapisali, da je lani ravno general Martijena, ki je sedaj politično na isti strati (Nadaljevanje na 2. strani)

Z zaceto akcijo naprej!

Slovenci s področja Velikega Buenos Airesa smo še vedno pod vtisom mogočne proslave stoletnice Slomškove smrti, ki smo jo imeli 30. septembra v Slomškemu domu v Ramos Mejii. Poseben čar tej lepi proslavi so dala slovenska dekleta, žene, fantje in moške v slovenskih narodnih nošah. Toliko jih je bilo kakor doslej še na nobeni slovenski prireditvi, kar smo jih imeli v Argentini. Okoli sto so jih našli. Za Buenos Aires zares lepo število. Kamorkoli si se obrnil, povsod si jo imel pred sabo.

Ob pogledu na zbor slovenskih narodnih noš se je orosilo oko marsikateri slovenski ženi, pa tudi marsikateremu slovenskemu možu. Kaj bi to prikrivali. Tako je bilo. Pred njimi so namreč oživel spomini davnih časov, let izpred prve svetovne vojne in med njo, in let med obema svetovnjima vojnima, ko so se slovenska dekleta, fantje ter moške v teh in takih nošah udeleževali mogočnih narodnih taborov in shodov ter s svojo udeležbo na njih podpirali slovenske politične voditelje v borbi proti krivičnim tujim oblastnikom in zahtevali svobodo za svoj teptani narod.

Spominjali so se veličastnih mladinskih taborov in zlasti mogočnega evharističnega kongresa na Stadionu ter ostalih velikih versko-narodnih manifestacij v Ljubljani, na katere so prihajali tudi člani vladarske družine in najvišji državni predstavniki. Po ljubljanskih ulicah so se tedaj vili, dolgi, dolgi sprevodi, v katerih je bilo nad tisoč deklet in fantov, žena in moč v narodnih nošah.

Tako je bilo v svobodnih časih. Sedanjim komunističnim oblastnikom v domovini slovenski narodni noši ne posejajo posebne pozornosti. Malo jim je mar zanje, kakor za vse ostalo, kar sestavlja slovensko narodno tradicijo. Zato pa mora biti to toliko bolj mar nam, ki se čutimo še žive ude slovenskega narodnega občestva, ki živimo v svobodi in lahko svobodno delamo ter se udeležujemo. Vse moramo storiti za ohranitev slovenskih narodnih tradicij. In ena teh je slovenska narodna noša. Pa ne samo ohraniti, tudi še bolj jo moramo uveljaviti, pri mladini zanje vzbuditi še večje zanimanje tako, da ne bo nobene slovenske splošno narodne in večje verske prireditve, na kateri ne bi nastopile tudi dekleta, žene, fantje in moške v narodnih nošah iz vseh predelov slovenske domovine. Na ta način se bomo pred domačini in drugimi narodnostmi še bolj učinkovito uveljavili. Saj je znano, da spadajo slovenske narodne noše med najlepše narodne noše na svetu in da jih z velikim občudovanjem sprejemajo in pozdravljajo povsod, kjer se pojavijo.

Zato akcija za nabavo slovenskih narodnih noš ne sme prenehati, ampak je treba z njo nadaljevati. Zanje je treba vzbujati zanimanje posebno med mladino, že med šolskimi otroci. Moramo ne bi bilo napačno, da bi najbolj pridne otroke po šolskih tečajih nagradili s podarjanjem narodne noše. Na ta način bi se gotovo zanimanje za narodno nošo širilo tudi med šolsko mladino. Pa tudi starši sami naj bi po možnosti svojim otrokom preskrbeli narodne noše, da bi v njih lahko nasto-

Proslava stoletnice Slomškove smrti v Mariboru

Dne 22. in 23. septembra je Maribor doživel velika dneva. V njem se je zbralo to, kar je še ohranilo vero svojih očetov, kar spoštuje še slovenske verske in narodne tradicije, da skupno s cerkvenimi dostojanstveniki in duhovščino proslavi stoletnico smrti velikega slovenskega rodoljuba, mladoljuba in cerkvenega kneza Antona Martina Slomška. Vse slavnosti so pa bile omejene samo na notranjost Marijine bazilike pri frančiškanih in stolnice. Nobene zunanje proslave za tako zaslužnega Slovenca ni bilo! Kakšna razlika v primeru z letom 1936, ko je sredi tisoč in tisoč glave množice dr. Korošec v imenu slovenskega naroda izročil tedanjemu mariborskemu škofu dr. Tomažiču debele knjige s podpisi vernih Slovencev s prošnjo, da bi Cerkev proglasila škofa Slomška za blaženega. Ob stoletnici Slomškove smrti pa se v Mariboru, na sedežu sedanje mariborske škofije, na prostem v dostojno počastitev njegovega dela in njegove ljubezni do slovenskega naroda ni smela čuti niti ena sama besedica! Tako zadržanje sedanjim komunističnim oblastnikom prav gotovo ne dela časti. Z njim veličine Slomškove osebnosti in njegovega dela niso prav nič zmanjšali, kajti Slomšek je bil velik, je velik in bo ostal velik tudi tedaj, ko o sedanjih komunističnih maslinikih ne bo ne duha ne sluha in bo o njih samo ostalo zapisano, da so bili krvniki slovenskega naroda, ki so delali nasilje ljudem, ter jih preganjali zaradi zvestobe verskim in narodnim tradicijam t. j. prav zaradi tega to, kar je škof Slomšek s tako verno oznanjal vsem Slovincem.

PROSLAVA PRI FRANČISKANIH V MARIBORU

Proslava stoletnice Slomškove smrti je bila v soboto dne 22. septembra v Marijini baziliki pri frančiškanih. V tej cerkvi zato, ker je pod glavnim oltarjem te cerkve grobnica, v kateri počiva od začetka zadnje svetovne vojne tudi Slomškovi posmrtni ostanki, ki so jih prenesli v to grobnico iz kapele na starem mariborskem mestnem pokopališču.

Za proslavo stoletnice Slomškove smrti so se pripravljali po vseh župnijah mariborske škofije z devetdesetimi. V baziliki Matere Milosti pri frančiškanih so vsak večer po opravljani devetdesetih pobožnosti v cerkvi kazali tudi film iz življenja škofa Slomška.

V soboto, 22. septembra, popoldne je bil najprej slovesen sprejem škofov. Iz Ljubljane je prišel nadškof Vovk v spremstvu generalnega vikarja in prelata dr. Jožeta Pogačnika. Prišel je na pallo pri raznih splošno narodnih prireditvah. S tem bodo dosegli dva namena: Otroku bodo izpolnili željo, da bo lahko nastopil v narodni noši, za po-znejša leta mu bodo pa ohranili tudi najlepši spomin na njegova otroška leta, ki jih je preživel v družbi ostalih slovenskih otrok sredi slovenskega narodnega izseljenskega občestva.

Zato z akcijo za nabavo novih narodnih noš še kar krepko in odločno naprej!

slavnost, čeprav je hudo bolan. Ima namreč sladkorno bolezen. Iz Kopra je prišel administrator dela koperske škofije msgr. Albin Kjuder, iz Zagreba tamošnji nadškof dr. Fr. Šeper, iz Beograda pa tamošnji pomožni nadškof dr. Gabrijel Bukatka.

V baziliki je bilo toliko ljudi, da ni bilo mogoče najti praznega prostora. Ko so se kazali film o življenju, delu in smrti božjega služabnika Slomška, je začel vstopati vanjo sprevod s cerkvenimi dostojanstveniki. Vil se je iz zakristije po samostanskem hodniku v cerkev in nato po sredi cerkve k glavnemu oltarju. Za križem so stopali ministranti iz vseh delov Slovenije s Slomškovi podobici in svetnicami, za strežniki je bila duhovščina, za njimi zastopniki redov in gostje iz inozemstva. Med temi je vzbujal zlasti pozornost zlatomašnik Božidar Tensundern iz Recklinghausena na Vestfelskem, Nemeč po rodu, ki se je pa naučil slovenskega jezika, samo, da je lahko bolj uspešno deloval med slovenskimi izseljenci. Nato so stopali člani stolnega kapitlja, škofje in nadškofa, zadnji pa v slovesnem ornatu sedanji mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik, za njim zastopniki oblasti. Zbrani verniki so pozdravljali mimohod cerkvenih dostojanstvenikov z mahanjem belih robcev. Prizor je bil tako ganljiv, da so ljudem solze zalivale oči. Ta tihi in nemi, a tako zgovorni pozdrav, je pričal o zvestobi slovenskega ljudstva veri svojih očetov.

Pred glavnim oltarjem je škof dr. Držičnik blagoslovil Slomškove podobice in svetnice, ki so jih držali v rokah ministrantje. Cerkevni govor o Slomškovi življenju in delu za Cerkev in slovenski narod je imel generalni vikar ljubljanske nadškofije prelat dr. Jože Pogačnik. Poročilo naveda, da so bila njegova izvajanja prava mojstrovina. Cerkevni dostojanstveniki na čelu z mariborskim škofom dr. Držičnikom so zatem odšli v grobnico, kjer so počastili Slomškove grob. Isto so storili predstavniki oblasti. Med tem je zbrano ljudstvo v cerkvi neprestano prepevalo Marijine pesmi, da je mogočno odmevalo po prostrani baziliki.

Večerno mašo je imel škof dr. Držičnik. Med njo so prepevali združeni zbori mariborskih župnij pod vodstvom zborovodje Gregorja Zafosnika.

Po maši so Slomškove grob počastili še ostali duhovniki in člani stolnega kapitlja.

SLOVESNOSTI V STOLNICI

Glavne slovesnosti v proslavo stoletnice Slomškove smrti so bile v nedeljo, 23. septembra, v stolnici, t. j. istega dne, ko so imeli napovedano slavnost tudi Slovenci v Argentini, a je morala biti preložena zaradi revolucije na 30. septembra. Začetek slavnosti je bil ob deveti uri, toda že od osme ure naprej so začeli prihajati verniki iz Maribora in ostalih delov mariborske škofije. Močne skupine so prišle zlasti iz Slovenskih goric in celo iz Prekmurja. Pa ne samo iz mariborske škofije, tudi iz ljubljanske nadškofije in iz Primorskega so bili navzoči. Toliko je bilo ljudi, da so prostrano stolnico napolnili do

zadnjega kotička. Ljudje so napravili vrsti tudi na Slomškovem trgu od škofijske palače do stolnice.

Ob devetih se je zamajal veliki zvon v stolnici in tedaj se je začel pomikati sprevod nadškofov, škofov in prelator ter duhovščine proti stolnici. Za križem so stopali zopet ministrantje, sledili so jim bogoslovci, ki so nosili deset debelih svečev Slomškovih spisov, nato je bila duhovščina, inozemski gostje, člani stolnega kapitlja, prelatje, nadškofa in škofi. Zadnji je bil sed. mariborski škof dr. Držičnik. Ljudstvo je zopet z mahanjem robcev pozdravljalo svoje nadpastirje, med katerimi je poleg mariborskega škofa vzbujal pozornost ljubljanski nadškof msgr. Vovk. Da je res hudo bolan, je bilo vsem očitno, kajti le s trudom je mogel hoditi v sprevodu.

Slovesnost je začel mariborski škof dr. Držičnik s himno „Pridi Stvarnik, Sveti Duh“, nakar so jo povzeli združeni pevski zbori vseh mariborskih župnij zopet pod vodstvom pevovodje Gregorja Zafosnika.

Po molitvi je škof dr. Držičnik blagoslovil Slomškove spise. S tem je bil postopek za prištetje Slomška med blažene v domovini končan, kajti te Slomškove spise so nato poslali v Vatikan, kjer bodo člani posebne komisije poleg ostalega gradiva ugotovili pravovernost Slomškovega književnega delovanja.

Po blagoslovitvi Slomškovih spisov so navzoči nadškofje in škofi podpisali prošnjo na papeža Janeza XXIII. naj bi prištel med blažene božjega služabnika Antona Martina Slomška.

Slavnostni cerkveni govor je imel ta dan škof dr. Držičnik. Med drugim je poudarjal, da so Slovenci lahko srečni, kajti sinovi svetnikov so. Slovenska zgodovina v katoli. Cerkev se namreč začne s sv. Cirilom in Metodom, po tisoč letih jo je nadaljevala sv. Ema Krška, sto let za njo pa Anton Martin Slomšek, sodobnik škofa misijonarja Friderika Barage.

Škof dr. Držičnik je imel tudi slovesno pontifikalno mašo, pri kateri je bil dijakon novi mariborski stolni župnik dr. Vincenc Frangež, subdiakon biv. ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru kanonik Franc Hrastelj, ki je vojna leta preživel v taborišču Dachau. Franc Hrastelj je v domovini največji sodobni Slomškolog ter je za stoletnico Slomškove smrti napisal in izdal tudi brošuro o tem svetniškem škofu. Presbyter adstisens je bil stolni prošt dr. Franc Cukala.

Zaključek slavnosti v cerkvi je bil za zbrane vernike veliko presenečenje. Izpred glavnega oltarja je pred zvočnikom pomožni beograjski nadškof dr. Gabrijel Bukatko po vzhodnem obredu odpel „Na mnogaja ljeta“ najprej za papeža Janeza, XXIII., za njim za sed. marib. škofa dr. Držičnika, nato za vse ostale cerkvene dostojanstvenike in nazadnje za ostalo duhovščino in za vse verni slovenski narod. Na koro so mu ubrano odpevali pevci združenih pevskih zborov.

Po kosilu so se cerkveni dostojanstveniki odpravili s avtomobili in avto. busi k Sv. Trojici v Slovenske gorice, kjer je bil sprejem ob štirih popoldne. Igrala je godba na pihala, otroci so pa svoje nadpastirje pozdravljali s šopki cvetja in deklamacijami.

V znani romarski cerkvi je bila nato v proslavo stoletnice Slomškove smrti zaključna služba božja.

V spomin na stoletnico Slomškove smrti je priredil mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik sprejem v škofijskem dvorcu. Udeležili so se ga vsi visoki cerkveni dostojanstveniki, ki so prišli na Slomškovo slavnosti v Maribor. Sedanje kom. oblast v Sloveniji je zastopal predsednik republiške komisije za verska vprašanja Boris Kocijančič.

IZ TEDNA V TEDEN

(Nadaljevanje s 1. strani)

V Franciji bodo imeli v času enega meseca kar tri volitve: Dne 28. oktobra ljudsko glasovanje o spremembi ustavnih določil glede direktne izvolitve bodočega francoskega predsednika, dne 18. in 25. novembra pa splošne parlamentarne volitve.

Uganda, bivša angleška kolonija v Afriki, je postala neodvisna država. Dne 25. t. m. jo bodo slovesno sprejeli v ZN kot 110. članico te svetovne družine narodov. Je 16. država brit. Commonwealtha in 32. afriška država, ki je bila sprejeta v ZN.

Hruščev je sklical člane Politbiroja sovj. kom. stranke na posvetovanje glede nadaljnega sovjetskega zadržanja v Berlinu.

Sovjeti so proglasili Kubo za komunistično državo. To so storili v letošnji spominski publikaciji za proslavo okto-brske revolucije, ko so jo privikar uvrstili med kom. države sveta in to pred Jugoslavijo.

ARGENTINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ni kot Toranzo, Montero, na sestanku generalov v svojem referatu o vladni gospodarski politiki zatrdjeval, da je ta politika edino pravilna in da je samo po tej poti moči priti do zboljšanja gospodarskega položaja v Argentini.

Glavni poveljnik vojske gen. Onganía je v izjavi uredniku urugvajske lista „El Plata“ izjavil, da je sedaj vojaška akcija končana in imata sedaj besedo vlada in ljudstvo. Vojska ima vanju zaupanje. Trditve biv. min. za narodno obrambo Lanusa, da se sedanje stanje v Argentini lahko sprevrže v sistem, ki bi bil podoben španskemu, je general Onganía odločno zavrnil z izjavo, da so vojaške sile, ki so bile pod poveljstvom Campa de Maya, svoj politični program odnosno svoje težnje in zahteve izpovedale v komuniqueju 150, zase pa je poudaril, da je znano, da je proti sleherni obliki totalitarizma.

V obrambo argentinskih oboroženih sil je nastopil tudi biv. predsednik gen. Aramburu, ki se sedaj mudi na obisku v Severni Ameriki. Na tiskovni konferenci v New Yorku je govoril o sedanjih argentinskih stvarnostih dejal, da lahko masikaj očitajo argentinskim oboroženim silam, samo tega jim naj nikar ne pripisujejo, da delajo na tem, da bi se polastile oblasti. Zato so imele že dosti priložnosti, pa tega niso storile. One same bodo najbolj srečne, če se bodo lahko bavile samo z nalogami, za katere so postavljene. Zato si tako prizadevajo, da bi se znova čimprej vzpostavilo ustavno stanje v državi.

Politično delo vlade

Predsednik republike dr. Guido je sprejel ostavko, ki jo je dal na svoj položaj dr. tajnik za poljedelstvo dr. Urien. Za njegovega naslednika je bil določen dr. Gabriel Perren. Med tem sta bila imenovana tudi dr. podtajnika v ministrstvu za zunanje zadeve. Ob tej priliki je imel zun. minister dr. Muñiz govor, v katerem je zatrdjeval, da bo Argentina izpolnila vse svoje zunanje politične obveznosti. Skupno z ostalimi državami Latinske Amerike pa zahteva večjo udeležbo pri odločanju o svetovnih zadevah. Argentina bo dalje podpirala tiste svobodne države, ki se bore za ohranitev demokracije in pravice. Za učinkovitejšee nastopanje proti komunizmu je pa treba zvišati življenjsko raven ljudstev.

Drž. tajnik je bil imenovan tudi v notr. min. Je to dr. Mariano Grondona, ki je bil sodelavec notr. ministra dr. Matineza že aprila meseca. Ob njegovem imenovanju na ta položaj je notr. min. dr. Martinez poudarjal njegove sposobnosti in njegovo delo na čašnikanskem ter polit. področju. Poudaril je, da imajo Argentinci pravico upati, da bi že enkrat zapustili to težko pot, na kateri so sedaj. Dr. podtajnik dr. Grondona je zatem primerjal sedanje stanje s tistim, ki je bilo meseca aprila. Naglašal je, da je malo ostalo od zakonitosti, ki je bila že tedaj na malavih nogah. Sedaj je pa prava ustavna puščava. Malo je ostalo za rešitev, veliko pa za graditev in za obnovo. Če stvari tako gledamo, so sedaj obrnjene, toda načela so ostala ista. Končno je izpovedal, da pripada generaciji, ki si je dala nalogo izboljšati sovraštvo in neednost med Argentinci.

Notr. min. dr. Martinez je govoril v torek po radiu in televiziji. Objavil je politični program sedanje vlade. Obsežen je v naslednjih desetih točkah:

1. Volitve bodo prihodnje leto med mesecema marcem in junijem. Novoizvoljeni predsednik republike bo prevzel predsedniško oblast najkasneje do 12. oktobra.

2. V veljavi ostane proporcionalni volilni sistem.

3. Statut o političnih strankah bo vlada zamenjala.

4. V statut bo vlada vnesla določila, ki bodo preprečila, da bi se v državi mogli obnoviti totalitarni sistemi ali vlade.

5. Vsa politična gibanja v državi bodo lahko sodelovala v političnem življenju, če se bodo prilagodila demokratskim zahtevam v okviru zakonov.

6. Vlada in zvezni komisariji po provincah bodo v prihodnjih volitvah povsem nepristranski.

7. Najkasneje v štirih tednih bo vlada objavila dneve volitev.

8. Vlada se ne bo vmešavala v notranje življenje političnih strank, toda bo skrbela, da bodo stranke izpolnjevale določila svojih pravil.

9. Vlada bo izpustila na svobodo vse tiste osebe, ki niso nevarne za javni mir in red.

10. Vrata notranjega ministrstva so odprta za sleherni razgovor in izmenjavo misli.

Zanimivosti o II. vatikanskem cerkvenem zboru

V Vatikanu se je na zasedanje II. vatikanskega vesoljnega zbora, ki se je začel 11. oktobra v baziliki sv. Petra, zbralo 2600 škofov. V 20 stoletjih obstoja katoliške Cerkve je bilo doslej 20 vesoljnih zborov. Sedanji je enaindvajseti.

Prejšnji vesoljni zbori so bili sklicani, kadar se je Cerkev nahajala v nevarnosti, zunanji ali notranji, zaradi krivoverstev, razkola, notranje korupcije ali zaradi vojaških napadov tujih držav. Sedanji vesoljni zbor pa se začel v času, ko ima Cerkev velik vpliv na svetovna dogajanja, ko njeno članstvo šteje nad 550 milijonov članov, ko ima nič manj kakor 418.000 duhovnikov in 946.000 redovnic.

V baziliki sv. Petra so v glavni ladji postavili 2.800 sedežev, prevlečenih s plastičnim materialom. Vzdržilega in desnega zidu bazilike so postavili moderne kopalnice, ki bodo ostale tam še za poznejšo uporabo za turiste. Vse besede škofov bo stenografiralo 41 stenografov, ki so se izučili latinske stenografije, katero je prav za ta vesoljni zbor sestavil profesor univerze v Mainz Aloys Kennerknecht.

Oprema bazilike za vesoljni zbor je stala nad 20.000 dolarjev, stroški vseh

priprav in celotnega zasedanja pa gredo v milijone dolarjev. Samo prva seja je stala Vatikan najmanj 6.400.000 dolarjev. Strokovnjaki menijo, da bo prvo zasedanje trajalo od 11. oktobra do 8. decembra t. l., drugo se bo začelo po Veliki noči, tretje, če bo potrebno, pa jeseni 1963.

Vatikan je razposlal vprašalne pole po vsem svetu vsem škofom, redovom in bogoslovnim fakultetam katoliških univerz. Odgovore so zbrali v 12 zvezkov, obsegajočih 7981 strani, ki jih je nato 10 pripravljalnih komisij in dve tajništvi skričilo na 129 točk.

„Navdihnjenje za vesoljni zbor“ je ob neki priliki povedal papež Janez XXIII., „nam je prišlo kakor cvetica, ki se razveta v nepričakovani pomladi.“ Kmalu po svoji izvolitvi za papeža se je Janez XXIII. razgovarjal s svojim, sedaj že umrlim državnim tajnikom kardinalom Tardiniem o svetovnih problemih in vlogi Cerkve in se vprašal, kaj naj Cerkev stori. „Iznenada“ je dejal papež, „je bila naša duša razsvetljena z veliko idejo, ki smo jo začutili v tistem trenutku in jo prisvojili z nepopisnim zaupanjem v našega božjega Učenika. Beseda, svečana in resna, se je pojavila na naših ustnicah.“

Novice iz Slovenije

Položaj na domačem trgu z vinom po pisanju listov vzbuja veliko zaskrbljenost. Trgovina z vinom je namreč močno zastala in so zaloge vinskega pridelka po kletah večje, kot so bile kdaj koli poprej. Razen tega, da je trgovina z vinom v nozemstvo močno zastala — že lani je izvoz vina v inozemstvo nezadovoljivo za polovico — se je pa zaradi novih obdobjev vina močno znižala tudi domača potrošnja vina. Širijo se glasovi, da bi bilo treba povečati potrošnji vina doma. V ta namen so nekatere zadrage začele vino prodajati pod lastno ceno, samo, da ga spravijo v promet. Vinogradniki zahtevajo, da jim mora oblast v nastali vinski krizi priskočiti na pomoč in strogo nastopiti proti tistim, ki pošiljajo na trg umetno napravljena vina.

Z gospodarjenjem v občini Tezno pri Mariboru sedanji oblastniki niso zadovoljni. Kajti podatki o gospodarjenju v prvih štirih mesecih letošnjega leta izkazujejo povečanje proizvodnje samo za 0,02%. Tako nžkega odstotka povijanja proizvodnje doslej še niso beležili, istočasno so se pa osebni dohodki ob 5,6% povečanju zaposlenih dvignili kar za 13,6%. Občina Tezno je ena izmed industrijsko najbolj razvitih občin v okraju.

V Slovenj Gradcu so odprli lokalno radijsko postajo.

Srednja in višja pomorska šola v Piranu sta sedaj v lastnem modernem poslopu, ki je stalo 300 milijonov dinarjev. Iz poročila ravnatelja višje pomorske šole Slavka Kavška je razvidno, da je imela srednja pomorska šola v prvem šolskem letu 1946/47 27 dijakov, letos jih pa ima 223. Doslej je končalo šolo 368 dijakov. Prvi diplomanti te šole so danes že kapitani ladij za dolge plovbe.

V Križankah v Ljubljani so julija meseca igrali najnovejšo gledališko delo Dominika Smoleta „Igrice“.

V Sloveniji so otroci v prvem polletju letošnjega leta povzročili 115 prometnih nesreč, od tega 53 nesreč otroci v predšolski dobi, 62 pa šolarji.

Po sklepu izvršnega odbora Sveta industrije motorjev in motornih vozil pri Zvezni gospodarski zbornici bo prihodnje leto od 10. do 19. maja v Ljubljani mednarodni sejem motornih vozil. Ta sejem je bil lani na beograjskem velesejmu, letos na zagrebškem, prihodnje leto bo pa v Ljubljani.

Za predsednika sekcij pri Zvezni gospodarski zbornici sta imenovana in sicer za trgovino Viktor Valčič, dosed. predsednik trgovinske zbornice za Slovenijo; za obrt pa Tone Fajfar, dosed. predsednik Zveze obrtno-komunalnih zbornic.

Umrli so. V Ljubljani: Josipina Windisch roj. Blažič, upok., Jerica Jensterle roj. Peternej, Hilda Juvan, u. službenka Mladinske knjige, Matija Močnik, v. kriminalni nadzornik v p. Ludvik Košir, upok., Tončka Silvester roj. Mikuž, Ana Saje, Janez Aterle, upok., Ivan Gogala, krojaški mojster, Marica Zore, Pavla Primer roj. Benda, upok., Zvonko Perme, Rihard Rupar st., Rozalija Krašovec roj. Skubic, Dominik Marion, upok., Janko Aškerc, Lucija Gabričič roj. Golob in Milan Udovič v Celju, Veronika Peršak roj. Zemljič v Celju, Franc Gal, vrtnar v Novem mestu, Ivan Tadin v Laškem, Stefan Horvat, uslužb. ind. kombinata Planika v Kranju, Mirko Nosan, strugar v Novem mestu, Peter Prostor, avtomehaničar v Škofji Loki, Majja Lenart roj. Heinrich v Selcah nad škofjo Loko, Mavricij Smole, poštni uradnik v p. v Beogradu, Avgust Gril, kmet v Poljanah, Marija Ježek roj. Mihelič v Poljanah, Marija Ježek roj. Mihelič v Hrastju, Albin Leber, mesar v Celju, Marija Baldin roj. Franz, biv. sodav. čarka v Celju in Veronika Peršak roj. Zemljič v Celju.

KOLENDAR-ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1963

v tisku

Kljub težkim gospodarskim razmeram v Argentini in velikemu porastu cen tiskarskim potrebščinam bo Zbornik -Kalendar Svobodne Slovenije, največja in najbolj reprezentativna slovenska knjiga v zamejstvu, v prednaročilu in predplačilu stal samo 370 pesov.

Da omogočimo rojakom, da si bodo Zbornik-Kalendar Svobodne Slovenije mogli nabaviti v še večjem številu kot doslej, si ga lahko naroče v prednaročilu, kupno ceno zanj pa plačujejo v obrokih, tako, da bo zadnji obrok plačan do 30. novembra.

Prednaročila in predplačila sprejemajo:

1. Slovenska hiša, Ramón Falcón 4158, Bs. As.: a) Uprava Sv. Slovenije; b) Dušnopastirska pisarna; c) Zed. Slovenija (Društvo Slovencev)
2. Gdč. Mara Bidovec v San Justu
3. Naš dom v San Justu, Hipólito Irigoyen 2756, San Justo
4. G. Lojze Erčavec, fotoateljé, Avda. de Mayo 2480, San Justo
5. G. Lojze Sedej, Arribeños 1563, Ramos Mejía
6. Slomškov dom, Castelli 28, Ramos Mejía
7. G. Andrej Krošelj, Ventura Bustos 1863, Castelar
8. G. Ivan Lužovec, Slovenska vas, Lanús
9. G. Ivan Žnidar, brivnica in parfumeria „Los Alpes“, C. Dysdale 5p41, Carapachay
10. G. Peter Klobovs, Castelli 1115, Villa Ballester
11. Ga. Mimi Martinčič, Lomas de Mirador
12. Ga. Pavla Korošec, Calle I. No. 510, Villa España, Berazategui
13. Slovenski dom, Córdoba 129, San Martín
14. Slavko Tršinar, Chapadmalal
15. G. Lojze Trpin, Miramar
16. G. Anton Okorn, Comodoro Rivadavia
17. G. Rudolf Hirschegger, Mendoza
18. G. Janko Jazbec, Córdoba

Mladinski dnevi v Mendoza

Že šestič so naši rojaki v Mendoza priredili od 13. do 14. t. m. svoje mladinske dneve, ki so postali tako že tradicionalni praznik za vso slovensko Mendozo. Vse leto se pripravljajo nanj mladi kakor tudi stari, ki jim je krščanska in slovenska vzgoja otrok največja skrb. In Mendoza ima veliko slovenske mladine, da jo je veselje gledati. Odraščajoče, pa tudi naraščajo. Letošnji trije dnevi so bili postavljeni pod Slomškovo geslo: Sveta vera bodi nam luč, materin jezik pa ključ za zvečičavno narodno omiko. Že pred mesecem so se Mendoščani spomnili Slomška v „lokalnem obsegu“, ti dnevi pa naj bi bili osvetljeni z lučjo njegove vseslovenske osebnosti. Tako je bil prvi dan — petek večer — posvečen celotnemu orisu Slomškovega pomena za slovenski narod, predvsem pa za emigracijo še posebej, in sta ga priredila skupaj društvo in mladina. Lep Društveni dom, delo požitvovalnih posameznikov za skupni blagor, je bil za to priliko ves okrašen z velikimi in malimi transparenti s Slomškovimi izreki, pa z državnimi in slovenskimi zastavami, celo s slovenskim mlajem in vencem slovenskih barv ter s podobo, ki je bila nalašč za to priliko naslikana. Da bi povzdignili te dneve iz vsakdanosti, so za predavanje teh dni povabili iz Buenos Airesa dr. Tineta Debeljaka. Tega so

pozdravili predsednik društva g. Grebenc, predsednik mladinske organizacije g. P. Škamlec ter še posebej v vezani besedi g. P. Bajda ml., nakar je dr. Debeljak govoril o Slomšku, o slovenskem kulturnem delavcu, pisatelju in duhovniku, slovenskem in svetniškem škofu, pa ga postavil v sredo emigrantske aktualnosti v smislu gesla, ki je bilo vodilo zborovanju. Tudi mendoški Slovenci so se z odobravanjem pridružili pismu mariborskemu škofu, ki je bilo iz Capitała poslano v Maribor. —

V soboto, zjutraj je bila posebna liturgična skupna maša mladine, ki se je je udeležilo nad petdeset nad petnaest let stare mladine. Vsi so že pri darovanju položili svojo hostijo v mašniški ciborij in jo pri sv. obhajlu predeli v skupni pobožnosti. Po sv. maši je bil v društveni dvorani skupni zajtrk, na kar je imel dr. Debeljak zopet dva govora. Prvi je bil prav mladini namenjen prikaz svetovnih dogodkov in rasih dogodkov v letih komunistične revolucije pri nas, ki jo ta mladina pozna samo po pripovedovanju svojih očetov in le še prav malo iz spomina. Da so bili željni take obrazilne teh dogodkov, katerih žrtev so tudi oni sami, je bilo videti iz njih poslušanja in debate.

Drug govor pa je bil namenjen mladini kot taki v emigraciji in njihovi narodni slovenski in krščanski vzgoji, pod-

SLOVENCIV ARGENTINI

SLOVENSKA VAS

X. jubilejni mladinski dan

Preteklo nedeljo je mladina iz Slovenske vasi v Lanusu imela svoj praznik: svoj mladinski dan. Bil je to že deseti po številu, torej jubilejni; zato so se dekleta in fantje tudi skrbno pripravljali na to prireditev. V svoji pridnosti so bili res preizkušani, saj bi se ta prireditev morala vršiti že drugo nedeljo v septembru, skupno z otvoritvijo Mladinskih športnih dni, a je slabo vreme to preprečilo. Tako je bilo vse ogromno delo priprave malo manj kot zastoj. A preteklo nedeljo je bilo pa nebo vendar bolj usmiljeno in res je napočil prekrasen pomladanski dan. Obisk gostov iz drugih okrajev je bil sicer nekaj manjši kot druga leta, a bilo je precej mladine iz drugih odsekov, ki so s tem pokazali svojo solidarnost z mladino Slovenske vasi.

Mladinski dan se je pričel ob 9,30 s sv. mašo, katero je daroval g. Janez Petek. Marijino cerkev so dekleta vso prepleta z venci, kar je še bolj povzdignilo slovesnost.

Kot prva točka športnega sporeda je bil nogomet med moštvom Slovenske vasi in kombinatom Morón-Ramos; tekma je bila v okviru tekmovalnj za mladinske športne dneve. Zmagalo je moštvo Slovenske vasi z rezultatom 6 : 3; več o tej tekmi na drugem mestu.

V opoldanskih urah so gostom dekleta in fantje postregli z okusnim kosilom. Prvo točko popoldanskega programa so imela dekleta; in sicer tekmo v odbojki. Prvič so se predstavile dekleta iz Slovenske vasi z lastno ekipo v odbojki. Pomerile so se z dekleti z Slovenske pristave v Morónu. Zmagala so dekleta iz Moróna s 15-6 in 15-8. Kljub temu, da so dekleta iz Slovenske vasi prvič nastopile, so pokazale kar koražno igrjo in obetajo za drugič pripraviti še kakšno presenečenje. Za Slovensko vas so igrali: Mari Urbanija, Kati Lipovec, Mari Sušnik, Brigita Černak, Mari Goljevšek, Marta Černak in Nadica Subotič. Morón pa so predstavljale: Marija Babnik, Alenka Jenko, Martina Košir, Marjanca Hribar, Irena Skulj, Mili Hribar in Terezika Marn.

Nato so sledile proste in simbolične vaje. Na prvem mestu so nastopili naraščalniki z vajo z zastavami, nato pa deklice z vajo s košaricami. Zelo posrečena je bila tudi vaja najmlajših deklic z ruticami. Sledila je telovadna vaja članov pod vodstvom g. Čampe, kateremu so ob tej priliki fantje izročili pokal v priznanje za njegovo desetletno delo pri fantovskem odseku. Nastope so zaključile dekleta z lepo pesno vajo v splošno zadovoljstvo vseh navzočih.

S tem je bil športno telovadni program zaključen. Priznati moramo, da so se res vsi zelo potrudili in želi za svoj trud tudi lep uspeh. Po drugi strani pa je prav, da se poudari, da je ta mladina, ki smo jo videli v nedeljo nastopiti, zaradi svoje delavnosti, res lahko v ponos ne samo Slovenski vasi, temveč tudi vsej naši skupnosti. Naj povemo še to, da fantovski odsek v Slovenski vasi deluje že deset let in je tako najstarejši odsek v Slovenski fantovski zvezi. Da je njihovo delo res plodovito, je lahko vsak opazil napre-

dek od lanskega leta. Športno igrišče, ki ga oni upravljajo, so v zadnjem času lepo preuredili. Poleg prostorne športne sobe, so postavili letos na procelju tudi lepo zidano ograjo, na kateri so letos že ponosno vihrale slovenske zastave, njim v ponos in priznanje za lepo opravljeno delo. Za kritje vseh teh stroškov je bil namenjen srečlov, kjer so lepi dobitki vabili k igranju.

Tako je zopet druga delovna skupnost slovenske mladine pokazala, kakšen je njen mladinski dan. Naj omenimo še to, da se je na drugem koncu Argentine, v Mendoza prav to nedeljo tudi vršil mladinski dan. Tako so bile v času enega meseca tri večje mladinske prireditve med nami. Bodimo veseli, da je naša mladina še mladina, saj mlad pomeni biti prav to: razgiban, živahen, delaven, poln življenja!

SAN MARTIN

Tombola v San Martinu

Tombola Slov. doma v San Martinu, ki je dobila med našimi rojaki naziv „avtomobilska tombola“, se je vršila preteklo nedeljo na lepem in prostornem športnem igrišču očetov avguštinev v San Andresu. Krasno spomladansko vreme — in pa seveda dragoceni dobitki — so privabili na tombolo veliko število rojakov. Člani Slovenske skavtske zveze so bili postavljeni na raznih križiščih okoli tombolskega prostora in so kazali ljudem pot, ko so prihajali peš in v številnih avtomobilih. Na tombolskem prostoru so bili razstavljene dobitki in postavljene stojnice, kjer se je prodajala brezalkoholna pijača. Napovedovalca gg. Rezelj in Požnič sta kmalu po določeni uri začela napovedovati izžrebane številke, ki jih je v prisotnosti tombolske komisije vlekel iz loterijskega bobna najmlajši skavt Janez Žnidar. Tombolsko komisijo pa so sestavljali: g. Jože Jurak kot predsednik, Rudolf Smersu kot tajnik, kot člani pa gg. Franc Benko, Janez Brula, Vojko Gabrenja, Ivan Klemenčič, Anton Kovač in Ivan Žnidar.

Ves čas so bili vsi navzoči v napelem pričakovanju, kdo bo zadel prvi dobitek — avto. Dolgo časa ni bilo odločitve. Ko pa je Žnidarjev Janezek potegnil iz bobna številko 52, se je iz ozadja množice dvignil g. Ivan Poberšnik iz San Justa in prinesel komisiji tombolsko tablico. Vsi ljudje so vstali iz svojih sedežev in napeto pričakovali izreka komisije. Ta je ugotovila, da je Poberšnik resnično zadel prvi dobitek in tedaj se je začelo viharo vzklikanje in ploskanje. Predsednik Slovenskega doma v San Martinu Leopold Novak je takoj izročil Poberšniku ključ avtomobila. S tem je bil dosežen višek tombole. Vendar je napetost obstajala še naprej, saj so bili tudi nadaljni dobitki zelo bogati. Naslednje dobitke so nato zadeli: Maks Dimnik — televizijski aparat; Jože Potočnik — hladilnik; Tatjana Fajfar — spalni divan; Raniro Morandi — šivalni stroj; Janez Voljč — gramofon Winco; Pavel Perfolia — loščilec; Franc Osterc — ročni radijski aparat; Stanko Novak — električni brivski aparat in Slavko Rupnik — sodček vina.

Večina rojakov je nato odšla v slovd. dom v San Martin, ki tolikšnega obiska še ni doživel. Večer je potekel v prijet-

Vsak teden ena

SKRJANCEK

Narodna

*Skrjanček pa prileti
s poljske ravnine,
kmetiče gor budi:
„Pojdite na njive!“*

*Skrjanček se v zrak spusti,
v zraku na glas kriči:
„Kmetič, le pojdi orat,
ženka, sejati!“*

JOŽE ROME — 50 LETNIK

Predsednik društva „Slovenska vas“ v Lanusu g. Jože Rome praznuje te dni svojo petdesetletnico. Kdor ga vsega mladostnega in agilnega pozna, skoraj ne bi mogel verjeti, pa je res. Rodil se je 16. oktobra 1912 v Stari vasi pri Grosupljam. V domačem kraju je obiskoval ljudsko šolo in v domačem kraju je nameril še tudi svoje prve korake v društveno življenje. Bil je član orlovskega naraščala do razpusta organizacije leta 1929.

Ukazelja je jubilaranta gnala iz domačega kraja. Absolviral je kmetijsko šolo na Grmu ter zadržno in trgovsko šolo v Ljubljani. Zasebno je napravil tudi malo maturo. Društveno delovanje je nadaljeval pri Fantovskem odseku v Novem mestu, katerega duhovodja je bil v tistem času kanonik prof. Kek. V tem času je dalje časa služboval med drugim v banovinski trsnici in drevesnici v Kostanjevici in kot knjižovodja pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. Že v domovini je bil aktiven član Slovenske ljudske stranke.

Naečelno zgrajenemu fantu je bila lahka odločitev v času med drugo svetovno vojno. Vedel je, da je njegovo mesto v veri in narodu zvestem taborniku. Najprej je deloval v protikomunistični milici v mestu Ljubljani, kasneje pa je bil častnik Narodnih straž v Gorici in Trstu. Povojna leta je preživel najprej na Koroškem, potem pa v raznih taboriščih v Italiji. Tam, v Loretu, se je v oktobru leta 1946 tudi poročil z go. Ivanka, rojeno Grebenc. V srečnem zakonu so se jima rodili trije otroci: Jože, Danilo in Jelka.

V Argentino je prišel v ltu 1948. Prva leta je živel na Avellanedi. Kmalu po nastanku Slovenske vasi pa se je naselil v njej. Medtem, ko si je gradil svoj dom, nikdar ni zanemarljal javnega dela. Postal je in je še eden vodilnih organizacijskih garačev v vasi. Več let je bil odbornik in blagajnik Sociedad de Fomento. Še več truda pa je posvetil društvu Slovenska vas. Bil je njen odbornik, tajnik in blagajnik, zdaj pa je že tretje leto njen predsednik. Pod njegovim vodstvom je društvo zadobilo lastno pravno osebnost in se razvil v dejansko matiko vseh v vasi delujočih društev. Načelnost, mirnost in odločnost so tri glavne poteze njegovega delovanja in upoštevanja s strani vaščanov. Je tudi zaupnik Slovenske ljudske stranke in vnet delavec v Zvezi slovenskih protikomunističnih borcev.

Številnim čestitkam, ki jih jubilarant sprejema v teh dneh, se pridružujejo vaščani Slovenske vasi in Sv. Slovenija.

nem vzdušju. K lepemu uspehu družabnega dela tombole pa je tudi pripomogel orkester Moulin Rouge.

krepljenimi s citati iz Slomška. Pa tudi razmerju med mladimi in starimi.

Zvečer ob 8 pa je bila v Domu predstava Jalenove igre Dom. Če je kakšna igra spadala v okvir teh dnevov, je gotovo ta Jalenov prvenec, ki kaže, kako stoji dom tik pred razbitjem, pa ga reši skupni napor matere in članov družine, da ga rešijo. Materin blagoslov novi gospodinj, naj bi se ji ne izgubil noben otrok, je naravnost lahko programatičen za slovensko trdnjavo, kakor je Mendoški dom. Te misli je med dejani poudaril dr. Tina Debeljak, ki jih je navezal na osebnost spomine na avtorja igre pa na prvo vprizoritev pred 43 leti v Škofji Loki. Igro so mendoški igralci prav dobro podali, z glavnimi liki kakor stranskimi osebami, izstopala je predvsem oseba krčmarjeva, ki je postavila svoj karakteren tip, pa tudi inteligentno igranje drugih je ustvarilo lepo uglaseno enoto, ki gre v zaslugo režiserju g. R. Hirscheggerju. Čudimo se, kaj je ta človek vse storil za uspeh igre. Ne samo režija, tudi vse kulise in okrasitev dvorane je njegovo osebno delo. Zopet vnovič vidimo, da le z osebnim zavzetjem posameznikov in skupno požrtvovalnostjo se dosežajo uspehi, kakor jih ne bi pričakovali. Njemu predvsem gredo vse čestitke k uspehu igre, ki se bo v nedeljo še ponovila. To pa je zopet poseben primer: Mendoza lahko da reprizo igre, ki je v Buenos Airesu ne zmoredno.

V nedeljo je bila dopoldne ob 10 skupna slovenska maša, pri kateri je duhovni voditelj g. J. Horn navezal svoj govor na mladinski skrb in jo vključil skladno v okvir vseh slavnosti. Pri sv. maši je lepo ubrani mečani zbor pod vodstvom prof. B. Bajuka pel izbrane slovenske pesmi. Vidi se, da sin z vsem uspehom nadaljuje delo svojega pokojnega očeta ravnatelja M. Bajuka. Njegova podoba visi na vidnem mestu v Domu, ki mu je bil duša.

Popoldanska prireditev je bila posvečena gimnastici in dekliskemu ročnemu delu, pa prosti zabavi. Obširno dvorišče z visokimi platanami je daljelo ob enem s slovenskimi zastavicami lep okvir vsej prirediteljski skupini — naraščajnikom, odrasčajoči mladini in odraslim fantom in dekletom, ki so v urejeni skupini prikoračali pod slovensko zastavo. Tam so naiprej skupno zapeli Naprej..., na to pa je predsednik mladinske organizacije R. Škamlec z izbranimi besedami, povezanimi s Slomškovimi gesli, podal nekako prisego mendoške slovenske mladine, da ta mladina ne bo pozabila Slomškovih zlatih nauk, postavljenih za geslo tem letošnjim mladinskim dnevom. Ta skupinski sklep je delal močen vtis. Nato so se vršile rajalne in proste vaje naraščaja moškega in ženskega, pa skakanje čez konja, in zopet simbolične vaje tako fantov kakor deklet na malo, dije pesmi Le enkrat bi videl... in Oj

kraj Vetrinji. (To zadnje vajo je sestavil domačin Peter Bajda ml.) Vsak si je lahko nato ogledal še razstavljeno ročno delo deklet, ki niso pokazale samo svoje pridnosti med letom, ampak tudi lep okus in slovensko zavednost (krasno je bil izdelan prt Barice Bajukove s samimi slovenskimi narodnimi motivi). Za ta zadnji del mladinskih dni pa se imamo zahvaliti predvsem g. Hirscheggerju pa drugim fantom in dekletom, ki so se vse leto pripravljali na svoj veliki dan. Ob zaključku naj omenim, da je mendoška mladina poklonila lepe šopke sovenskih rož, nageljev, rožmarina in roženkavta g. Hornu, prof. Bajuku, g. Hirscheggerju in predavatelju dr. Tinetu Debeljaku.

Nato je sledila prosta zabava, ko je „madina“ gostila „stare“, in so stari s ponosom gledali to svojo mladino, ki gre zvesto po poti, kakor so jo hodili oni v mladosti. Ta ponos in zarenje mendoškega vina pa vesela pesem se je prav tako kot vsi dnevi poprej lepo vključevala v okvir Slomškovih proslav, kajti prav Slomšek je pel — „Slovenec Slovenca vabi — če se ti pit ne gabi — tak pridi v gorco k nam“... z namenom, da „napij še ti zdravico na družbe veselico!“

Letošnji mladinski dnevi v Mendoza so bili gotovo za našo mendoško kolonijo veliki dnevi, ki se ne bodo obleteli brez sadu...

SLOVENCİ PO SVETU

KANADA

Slovenska šola v Torontu

V Torontu se je začel redni pouk na slovenski šoli dne 9. septembra s skupno šolsko maso na Slovenskem letovišču. Imal jo je ravnatelj šole Marije Pomagaj g. Tone Zrnc. Petje je vodil Blaž Potočnik, učitelj slovenske šole v fari Brezmadežne.

V šolo v fari Marije Pomagaj se je letos vpisalo 178 otrok. Letos je ta šola postala šestrazredna. V prvih dveh razredih je toliko otrok, da so morali uvesti dva oddelka a in b. Prvi, drugi in tretji razred imajo pouk ob sobotah popoldne in ob nedeljah dopoldne, četrty, peti in šesti razred pa ob petkih od 6 do 8 zvečer. Zborovno petje je vsako soboto od ene do dveh. V 1. a razredu poučuje s. Palmira Dvorščak, v 1.b gđ. Karlinca Merhar, v 2.a s. Cecilija Prebil, v 2.b gđ. Krista Košir, v 3. gđ. Mili Intihar, v 4. gđ. Ivanka Levstek, v 5. gđ. Anica Ocvirk in v 6. gđ. Cvetka Jakus.

V šolo v fari Brezmadežne se je pa vpisalo okoli 90 otrok. V 1. razredu jih uči 33 gđ. Anica Dolenc, v 2.a jih ima gđ. Pavla Škerl 11, v 2.b jih je 10, uči jih pa Ernest Sinko, v tretjem razredu poučuje 16 otrok Jakob Oprešnik, v četrtem jih je 12, uči jih pa Blaž Potočnik, ki obenem vodi otroški zbor, v petem razredu jih je pa 5, uči jih pa Franc Cerar.

PO ŠPORTNEM SVETU

V Jugoslaviji se je že koncem avgusta pričelo tekmovalje v nogometnem prvenstvu v vseh ligah. Letos sta v drugi državni ligi dva slovenska kluba: Maribor in Olimpija (iz Ljubljane). Kvalifikacijske tekme za 2. ligo je igral tudi Slovan iz Ljubljane, ki je premagal moštvo Lestara iz Trebinja, podlegel pa je Varteksu iz Varaždina.

Maribor, ki je že tani uspešno predstavljala slovenski nogomet (sicer zelo okrepjen s Hrvatimi ali Srbi), je v Banja Luki lanskemu prvligašu Borcu iztrgal eno točko z rezultatom 2:2; Olimpija pa je doma premagala Šibenik z 2:0.

V Slovenski ligi sta se kar v prvem kolu srečala dva novince v tej ligi: Ljubljanska Svoboda in Delamaris in se razšla vsak z eno točko. Rudar iz Velenja je izgubil z Odredom-Krimom 1:2, četrti novinec Železničar iz Maribora pa je podlegel Triglavu iz Kranja z 1:3.

Nov evropski rekord na 100 m metulček je postavil Madžar Gurlicz z 1.02 in izboljšal za 3 desetinke prejšnji rekord, ki ga je držal Kuridža (Jugoslavija).

Zahvala

Odbor Slov. doma v San Martinu se pristočno in iskreno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k izrednemu uspehu sanmartinske tombole. Zlasti se zahvaljuje slovenskim podjetnikom, ki so dali svoje izdelke — dobiteke na razpolago po znatno znižani ceni. Daje se zahvaljuje vsem prodajalcem in prodajalkam tombolskih tablic; sanmartinski mladini za požrtnovalno pomoč pri vsem delu; skavtom za vzorno organizirano sanitetsko in rediteljsko službo. Gg. članom tombolske komisije za nesebično sodelovanje. In končno se zahvaljuje vsem rojakom, ki so z vseh strani prihiteli na tombolo in privedli v Slovenskem domu.

Odbor Slovenskega doma v San Martinu

MLADINSKI ŠPORTNI DNEVI

Preteklo soboto, in nedeljo se je nadaljevalo tekmovalje v okviru Mladinskih športnih dni. Rezultati so pripravili marsikatero presenečenje. Torej pogledajmo:

Odbojka

San Martin 2 Morón 1 (15—13, 10—15, 15—7). Za San Martin so igrali: Vovk Robert, Hren Janez, Boltežar Janez, Možina Pavle, Jesenovec Marijan, Boltežar Marijan, Berčič Janez, Morón: Skvarča Jure, Poglajen Avgust, Troha Andrej, Babnik Jože, Selan Tone, Vivod Božidar.

San Justo 2 Škofov zavod 1 (12—15, 15—9, 15—9). San Justo: Grabnar Jože, Modic Lojze, Mehle Lojze, Indihar Lado, Žgajnar Marijan, Frontini Janez, Indihar Marijan.

Šah

Ramos Mejía 1/2 San Justo 2 1/2. Vodnik Ciril 0, Močnik Franc 1, Žakelj Janko 0, Benko Franc 1, Vester Franc 1/2, Mehle Ivan 1/2.

Namizni tenis

San Martin 3 Morón 1. Boltežar Marijan 0, Skvarča Jure 2, Žigart Fr. 2, Poglajen Avgust 1, Hren Janez 2, Benedičič Primož 1, Smensu Jure 2, Vivod Božidar 0.

Ramos Mejía 2 San Justo 2. Babnik Stane 2, Janežič Ciril 1, Vodnik Ciril 0, Oven Marijan 2, Žakelj Janko 0, Bergant Tone 2, Tomazin Franci 2, Zupanc Franc 0.

Nogomet

Slovenska vas 6 Morón-Ramos 3: Za Slovensko vas so igrali: Berčič Darco, Černak Jože, Barle Tine, Grohar Julij, Strah Tone, Urbanija Srečo, Berčič Mirko, Haller Karel, Goljevšek Marjan, Grohar Pavle, Goljevšek Andrej in Jan Ciril. — Za Morón-Ramos: Kunčič Matjaž, Mizerit Tone, Vivod Tine, Troha Andrej, Poglajen Avgust, Žakelj Stane, Tomazin Franc, Žakelj Janko, Majhen Ivo, Benedičič Primož, Babnik Jože, Kunčič Janez in Sušnik Franci. Gole za Slovensko vas: Berčič Mirko 2, Haller Karel 2, Goljevšek Marjan 1 in Grohar Pavle 1. Za Morón-Ramos: Tomazin Franci 1, Žakelj Stane 1 in Sušnik Franci 1.

V prihodnjem tednu se bodo odigrale naslednje tekme:

Sobota, 20. oktobra: Namizni tenis: Morón : Slovenska vas (na Pristavi); San Martin : Slovenska vas (v San Martinu); San Justo : Morón (v San Justu). Tekme se prične prva ob 17 in drugi dve ob 20.

Šah: San Martin : Slovenska vas (v San Martinu), tekma se prične ob 20. Nedelja, 21. oktobra: Odbojka: Morón : Ramos Mejía (na Pristavi). Tekma se prične ob 10.

Kot je razvidno je tekmovalje v polnem teku. Na žalost nam je slabo vreme večkrat zmešalo datume.

OSEBNE NOVICE

Smrtna nesreča. V ponedeljek, 15. oktobra, se je smrtno ponesrečila gđ. Ruža Malovrh. Povožil jo je vlak. Njenim staršem in ostalim sorodnikom ob težkem življenjskem udarcu izrekamo globoko sožalje.

OBVESTILA

Sešatek morenskega odseka SFZ bo v soboto, 20. oktobra ob 19. uri na Pristavi.

Ob petletnici ustanovitve in delovanja svojega Mladinskega zbora prireja pevski zbor „Gallus“ v soboto, 27. t. m. ob 19 v dvorani zavoda sester dominikank v Ramos Mejía koncert, ki bo po pestrosti programa verjetno prekosil vse dosedanje koncerte. Pičlo polovico sporeda bo izvajal Mladinski zbor, nakar bo zapel par pesmi moški zbor. Za njima nastopi mešani zbor. Med skladbami, ki jih bo izvajal, omenjamo Gallusov Vae nobis, Pogačarjeve Variacije na poljsko vojaško pesem Gre vojak po gozdnem hladu (prevod dr. T. Debeljaka), razgibani Carnavali iz argentinske folklorne zakladnice itd. Za konec bosta nastopila Mladinski in mešani zbor skupaj. — Nabavite si vstopnice v predprodaji. Za otroke do 14 let v spremstvu staršev je vstopnina zelo znižana.

Na deskah letnega gledališča v Slomškovem domu bodo v soboto, 3. novembra zvečer vpriporili slovensko dramo A. Leskovca „Dva bregova“. Izkupice je namenjen kulturnemu skladu doma. Vabljeni!

Odbor Zedinjene Slovenije (Društva Slovencev) sporoča vsem članom in članicam, da je občni zbor preložen na 11. november t. l. ob napovedani uri.

Slovenski dom v San Martinu sporoča, da bo imel dne 18. novembra popoldne martinovanje, dne 8. decembra miklavževanje in dne 9. decembra pevsko-glasbeni nastop z bogatim sporedom.

Družabna pravda bo imela svoj redni letni izlet na otok Hiawatho v Ti. grah v nedeljo, 2. decembra. Podrobnosti bodo še objavljene.

Že so v prodaji tablice za III. tombolni dan, ki ga vsako leto prireja Slomškov dom. Izredno nizka cena bo omogočila sodelovanje VSEM rojakom.

Čim več lepih dobitkov, tem več bo možnosti za uspeh na tomboli: Med dobitki, ki bodo storili prireditev kar najbolj privlačno, naj bi bil tudi Vaš dar!

Zeno do zrna pogača, kamen na kamnu palača — kdo naj ga pa plača? Sodeluj pri akciji za Slomškov dom!

NEDELJA, 4. NOVOBRA

SLOVENSKA PRISTAVA V MORONU

SLOV. PEVSKI ZBOR „GALLUS“

1	Ob petletnici	1
9	ustanovitve in delovanja	9
5		6
7	MLADINSKEGA ZBORA	2

KONCERT

mladinskega, mešanega in moškega zbora

V soboto, 27. oktobra ob 19 v dvorani kolegija sester dominikank v Ramos Mejía (poleg župne cerkve) Vstopnice v predprodaji pri vseh članih zbora

Blagajna bo odprta eno uro pred koncertom

PORAVNAJTE NAROČNINO!

T. V. najboljše znamke ter vse, kar potrebujete za svoj dom ti nudi

Novak

Cena, kvaliteta, dolgoročno odplačevanje
Popravila hladilnikov, barvanje, zamenjava in drugo.
Cerrito 2245
Lomas del Mirador

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stara

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires,
T. E. 69-9503

Argentina

CORREO ARGENTINO Central	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 688.209	

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1962: za Argentino \$ 530.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7218

SLOV. DOM V CARAPACHAYU

bo imel svoj prvi

SPOMLADANSKI PIKNIK

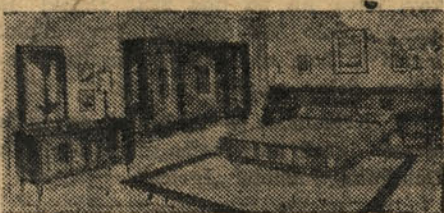
v nedeljo, 21. oktobra ob 15

(in ne v nedeljo, 14. oktobra, kakor je to bilo javljeno v časopisih)

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

ŽENINI — NEVESTE!

Kjer stanovanje opremi Rado, veselo je staro in mlado!

LOS ANDES — RADOVAN SOBAN
Blanco Encalada 261 Villa Madero

V NEDELJO, 21. OKTOBRA 1962

6. obletnica Našega doma v San Justo

Spored:

- Ob 8.—: Sv. maša za vse žive in umrle Slovence sanjuške fare.
- Ob 10.—: Slavnostni del obletnice z izbranim programom.
- Ob 11.—: Tekma v odbojki.
- Ob 12,30: Kosilo.
- Ob 15.—: „Ustoličenje koroških vojvod“ — zgodovinski dramski prikaz na prostem. Izvaja naš šolski tečaj
- Ob 15,45: Koncert šolskega zbora.
- Ob 16,15: Športno zabavne in zanimive točke.
- Sledi: prosta zabava — Sodeluje DONAU MELODY
- Za jestvine in pijačo v polni meri preskrbljeno.
- Zmerne cene — izvrstna postrežba.

Hipólito Yrigoyen 2756 — San Justo

IVAN PREGELJ:

Otroci sonca

Jamec je znižil z rameni. Poznik je segel po Akvincu:

„Študiraš?“

Izgnel je roko, potegnil knjigo k sebi in bral:

„Petelin poje, se mi zdi, Poteka čas mi tukaj. —

V nos jutra sapa me skeli, Brž, vranec! —“

Ostro je odsekal in zaprl knjigo.

„Umeš? Lepo, kaj-li?“

Poznik se je ozrl nani in mu položil roko na rame:

„Tine! Če te pa prav lepo prosim. Nekaj denarja, glej, imam preveč. Jaz bi ga prav gotovo zapil. Tebi pa je potreben. Tu, vzemi! Pojdi k morju!“

„Prepozno!“ je dejal bogoslovec tiho, kakor sam vase.

„Kaj bo prepozno!“ je vzkliknil Poznik. „Roko iztegni v sonce. Ali ne čutiš? Silno je.“

„Čuti,“ je odvrnil Jamec, „da mene ne more več ogreti. A ti, pridi včasih sem gori in prinesi kaj vina s seboj. Vino smem piti, je rekla mati. Pokramljala bova kaj. O pesmi, o vsem...“

„Torej k morju ne maraš?“

„Ne morem!“ je odvrnil Jamec. Geometer ni več silil vanj. Uro kasneje je odšel. V rebri je obstal in zaklel: „Hudič! Jokal se pa ne bom!“

Topel razgled, kakor v sočno akvarno sliko, se mu je ponudil z brega

24.

ljubje pa ljubezen, s katero ljubijo svojo majhnost, svoje počoje narečje, svojo pesem, svojo šalo, svojo kvanto, jedrno, a nikoli poltno. Kakor da je domel nekaj čisto novega, se je geometer nasmešnil in zamrmral:

„Hudič! saj moraš zakleti. To je že tako v tem našem svetu.“

Pred seboj na cesti je zagledal troje ljudi, ki so se lagodno sprehajali. Spoznal je Slavico, koncipijenta Povšiča in Heleno. Obšel ga nekak nemir. Helena in koncipijent sta šla s sklonjenima glavama, Slavica je nesla pokonci svoj krepki, sladki obraz. Poznik se je prikril v laz, da ga ne bi opazili. Oni zdolaj so se okrenili in se vrnili. Pol dvanajstih je udarilo od cerkve. Poznik je gledal z mirno sanjavostjo za vračajočima se deklicama. Potem se je dvignil odločno, ostro in je rekel:

„Helena! Naj me vzame hudič! Ti pa boš moja!“

Strmo od ceste gori je šla rjava lisa, bližnjica, v breg in ilo udobane človeške stopinje. Stara ženica s kmetško košarico v roci, je lezla iz stopinje v stopinjo. Globoko pod seboj je slišal Poznik neno sapo. Ozrl se je v smeri proti Jamčevi bašti in je opazil, da ga bolnik ne more videti.

„Bog daj, mati,“ je pozdravil ženo.

Žena je bila preveč zasopla, da bi mu bila mogla odgovoriti. On je pri kimal dobrodušno in ji stisnil Koširjev denar v roko.

„Za Tineta, mati,“ je rekel, „pa bogvarite mu kaj povedati!“

„Ježeš, gospod! Bog j'm plačaj! Saj bom, saj bom molčala.“

„Zdaj pa glejte, mati, kako se leti po bregu!“ je vzkliknil geometer in se spustil v drznih skokih po lazu navzdol.

„Ježeš, ubil se bo!“ je vzkliknila ženica; vse drobovje jo je zabolelo in je mrmrala:

„Kakor burja je ta človek. Odkod se je vzel? Bog mu daj pamet in srečo!“

Takrat je bil Poznik že na cesti in se je domislil:

„Tako! Bolnike obiskovati je delo usmiljenja. Se enega bi rad obiskal, pa ne utegnem več. Zofija je točna s kosilom.“

In čez nekaj trenutkov je dodal:

„Helena, moj bolnik! Ozdravil te bom, le počakaj. Če prej ne, ko boš moja žena in te bom imel doma v postelji!“

Na glas se je zasmejal:

„Že spet kvantam!“

Kratko zatem pa je dejal glede Povšiča, ki ga je prej videl s Heleno:

„Koncipijentek! Ali si na glavo padel? Za mojim dekletom lažiš? Hahaa!“

*

Stric Feliče se je sprehajal pred Koširjevimi. Bil je nenavadno razvnet. Z nekako čudno nestrpnostjo si je mel drobne, bele ročice in se smešil predse. Čutil je, da je ura obeda blizu. V hiši so ropotali krožniki. Vrata v klet so bila zaskripala, topli vonji slastnih omak in

prikuh so plali in dražili sluznice in čutnice. Dan je bil čudovito lep. Lipa sredi trga nad živinskim koritom je bila kar sočno izrazita v svoji polni, zeleni košatosti. Včasih je potegnilo hladno, zadehtelo je po čistem, sušecem se perilu, po opojni čistosti z vrta tostran in onstran Koširjeve hiše. Vse je plalo v zdravju zelenja, bohotnih rumenih in rdečih rož, belega platna in perila. Hripav kopunček je zakukurikal. Nato minuta tihe, dehtive idiličnosti. Nato temen, zamolkel glas popoldanskega zvona in čisto blizu brnenje švarevalderice, ki bije dvanaest. Nato vesel dekliski smeh izza vogla: smeje se Slavica. Trudno kara Helena:

„Molči no, otroče!“

„Trapist!“

Dekleti ste stopili izza vrta. Feliče je vljudno snel klobuk in se dvorljivo poklonil. Slavica se mu je obesila za desnico:

„Pojdiva, Feliče, kosilo bo. Veste striček, apetit je lepa reč.“

„Mag sein!“ se je nasmešnil mož umerjeno. „Ste šetali, gospodični? Jaz tudi, jaz tudi.“

Slavica se je napotila v kuhinjo.

„Mami, strašno sem že lačna.“

Zardela, potna in razgreta je postala rejena gospa Koširjeva ob velikem okusnem in sijajnem štedilniku za trenotek pri delu in se ozrla na hčerko.

„Jedla bi, seveda. A pri kuhi pomagati se ti ne ljubi.“

„Kaj še ni kuhano?“ vzklikne, nestrpno Slavica. „Mami, res si kesna. Nikoli nisi točna.“ (Dalje prihodnjič)